

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 6089
Tarih : 01.12.2017

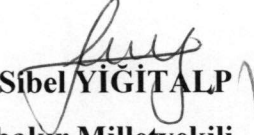

Sibel YİĞİTALP
Diyarbakır Milletvekili
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyesi
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

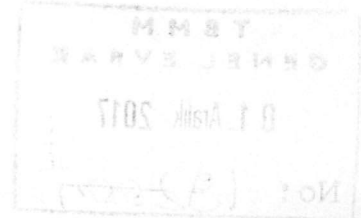
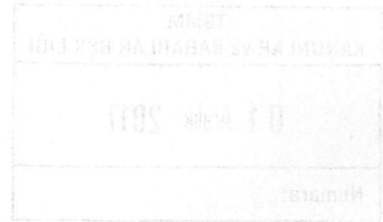
1012295

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİS BAŞKANLIĞINA

Türkiye'deki engelli bireylerin yaşadıkları sorunlara köklü ve kalıcı bir çözüm bulunması, sorunların tespiti ve çözümlenmesi için yapılabileceklerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Sibel YİĞİTALP

Diyarbakır Milletvekili

Sibel YİĞİTALP
Diyarbakır Milletvekili
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyesi
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

GEREKÇE

Engelli bireylerin yaşadığı sorunların başında ayrımcılık-gelmektedir. Tüm insan hakları ve temel özgürlüklerden engelli bireylerin de herhangi bir ayrımcılığa uğramaksızın yararlanmalarının güvence altına alınması gerekmektedir. Türkiye'nin de imzacısı olduğu Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi; engellilerin bireysel varlıklarının ve bağımsızlığının önemini vurgulamaktadır. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası da her türlü ayrımcılığı yasaklamaktadır. Benzer şekilde 5378 Sayılı Engelliler Hakkında Kanunun Ayrımcılık başlıklı 4/A maddesinde de **“Doğrudan ve dolaylı ayrımcılık dâhil olmak üzere engelliliğe dayalı her türlü ayrımcılık yasaktır.”** hükmü yer almaktadır. Fakat uygulamada yapılan son düzenlemeler ile ayrımcılık ile nefret suçu birleştirildiği için Türk Ceza Kanununa göre engellilere yönelik birçok ayrımcı uygulama suç olarak değerlendirilmemektedir.

Engellilerin karşılaştıkları temel sorunlardan bir diğeri de kamusal ve özel alanlara erişim haklarının göz ardı edilmesidir. Avrupa Birliği'ne (AB) göre *“erişilebilirlik toplumda ve ekonomide yer almanın bir ön koşuludur.”* Erişilebilirlik, seçimlerde oy kullanırken, toplu taşıma araçlarını kullanırken, marketten alışveriş yaparken, kültürel ve sportif faaliyetlere katılırken, sağlık ya da eğitim hizmeti alırken, kısacası hayatın her anında karşımıza çıkan tüm temel hak ve özgürlüklerin çıkış noktasıdır. Engellilerle ilgili yapılan araştırmalarda elde edilen verilere göre; en çok mağduriyete ve hak ihlaline sebep olan konuların başında erişilebilirliğin olması, bu alanda yapılacak olan yasal düzenlemelerin acil olarak yapılması gerekliliğini ve sürekli olarak denetlenmesi mecburiyetini getirmektedir.

Türkiye'de erişilebilirlikle ilgili en önemli yasa 1 Temmuz 2005'te “Engelliler Kanunu” adı altında yürürlüğe girmiştir. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, verilen ek sürelerle 10 yıl içinde tüm yasal düzenlemelerinin yerine getirilmemesi engelli bireylerin toplumun diğer bireyleriyle “fiilen eşitlenmeme” sorununun hala yaşamaya devam etmesine sebep olmaktadır. Çünkü engellilik, bireyin kendi özel durumları kadar, karşılaştıkları tutum ve çevre kısıtlılıklarından da kaynaklanmaktadır. Türkiye gündemine engelli haklarının bu kadar geç girmesi, bu konuda yapısal ve toplumsal bir kültür oluşmaması, engelli bireylerle çalışacak

Sibel YİĞİTALP
Diyarbakır Milletvekili
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyesi
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

ve/veya engelli bireylere hizmet verebilecek alanında uzman kadroların sayıca az olması ya da hiç olmaması erişilebilirliğin önündeki en önemli engellerdir.

Engellinin bağımsız yaşama hakkını kullanabilmesi için her bireyin özelliklerinin detaylı irdelenmesi gerekmektedir. Engelli çocuk ailelerinin çocuğun tüm haklarından yararlanabilmesi, kendine yeterli bir birey olarak yetişmesi için tüm olanakları kullanması gereği Anayasa ve yasalarda da yer almaktayken konu ile ilgili yeterli çalışma yapılmamaktadır. Yetişkin engelli kadınların istismarı ile ilgili veri ve bir çalışma bulunmamakta, kendi öz bakımını yapamayacak, ya da azda olsa yardım almadan yaşayamayacak engelli kadınların bir istismara uğradıkları zaman gidebilecekleri hiçbir—merci bulunmamaktadır. Kaynaştırma öğrencisi olan engelli/zihinsel engelli çocukların maruz kaldıkları akran şiddetinin verileri bilinmemektedir. Ayrıca engelli bireylere rapor verilirken bireye özel olarak hastalığın seyri, etkileri, kişideki yansımaları gibi birçok nokta göz ardı edilmektedir.

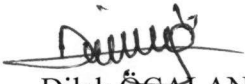
Tüm bunlardan hareketle; engelli bireylere uygulanan ayrımcılığın engellenmesi ve erişilebilirlik bakımından her alanda yapılan yeni yasal düzenlemeler, hükümetin ve yerel yönetimlerin erişilebilirlik alanındaki eylem ve politikaları, herkes bakımından sunulan hizmetlerin erişilebilirliği, doğrudan engelli bireylere sunulan hizmetlerin erişilebilirliği gibi hususların araştırılması ve sorunlara çözüm yollarının bulunması için bir Meclis araştırması açılması elzemdir.

Kadri YILDIRIM
HDP Siirt Milletvekili

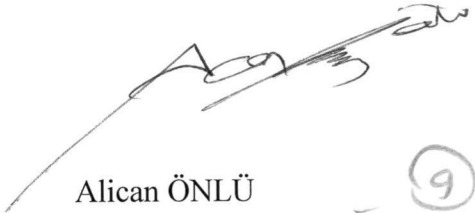
3

5

Leyla BİRLİK
HDP Şırnak Milletvekili

Dilek ÖCALAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

Alican ÖNLÜ
HDP Tunceli Milletvekili

Osman BAYDEMİR
HDP Şanlıurfa Milletvekili

Lezgin BOTAN
HDP Van Milletvekili

Nadir YILDIRIM
HDP Van Milletvekili

13

Bedia ÖZGÖKÇE ERTAN
HDP Van Milletvekili

15

14

16

3 Filiz KERESTECİOĞLU DEMİR
HDP İstanbul Milletvekili

2

4 Garo PAYLAN
HDP İstanbul Milletvekili

5 Hüda KAYA
HDP İstanbul Milletvekili

6 Ertuğrul KÜRKÇÜ
HDP İzmir Milletvekili

7 Müslüm DOĞAN
HDP İzmir Milletvekili

8 Ayhan BİLGİN
HDP Kars Milletvekili

9 Ali ATALAN
HDP Mardin Milletvekili

10 Erol DORA
HDP Mardin Milletvekili

4

12 Mithat SANCAR
HDP Mardin Milletvekili

13 Ahmet YILDIRIM
HDP Muş Milletvekili